

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА НА ЗДРАВНИТЕ МЕДИАТОРИ

Националната мрежа на здравните медиатори (НМЗМ) е неправителствена организация, учредена през април 2007 г. Учредители на Мрежата са над деветдесет души – здравни медиатори, лекари-специалисти, общопрактикуващи лекари и медицински сестри, обучители на здравните медиатори, експерти в областта на общественото здравеопазване, съмишленици и граждани, които подкрепят въвеждането на фигурата на здравния медиатор като част от системата на общественото здравеопазване у нас. От своето учредяване организацията развива политики, които подобряват достъпа до здравеопазване и социални грижи и услуги за най-уязвимите в социално-икономическо отношение ромски общности в държавата.

Днес НМЗМ обединява по-голямата част от практикуващите здравни медиатори в България – през 2022 г. те наброяват 307 души, работещи в 149 общини. Здравните медиатори работят ежедневно на терен с най-уязвимите и маргинализирани общности в страната, като улесняват контакта между хората и здравните и социални институции и повишават здравната информираност сред ромските общности. Дейността на здравния медиатор е включена в Закона за здравето (чл. 29) през 2019 г., а през 2020 г. Министерството на здравеопазването прие Наредба № 1 за изискванията към дейността на здравните медиатори, според критериите на която НМЗМ е квалифицирана като организация, която осъществява контакт с общините и с Министерството на здравеопазването във връзка с изготвяне на годишния списък за брой здравни медиатори, финансирани по делегиран бюджет от държавата, както и организация, която участва в процеса на подбор и професионално обучение на здравните медиатори във Факултета по обществено здраве на Медицински университет-София.

НМЗМ изпълнява редица дейности за повишаване на професионалната компетентност на здравните медиатори – обмяна на опит, срещи и обучения по ключови здравни/социални теми, осъществява застъпничество на международно, национално и местно ниво за развитие на здравно-медиаторните програми в България и в Европа.

НМЗМ ангажира здравните медиатори да спазват Етичен кодекс на здравния медиатор, който е допълнителна гаранция за следването на най-добри професионални практики при работа с хора от уязвими общности, здравни и социални институции и специалисти, и общините като работодатели на здравните медиатори.

Работата на здравния медиатор има здравно-социален профил, а фокусът ѝ силно зависи от нуждите на конкретната общност и община. Независимо от това, общ приоритет за всички здравни медиатори е **вакцинопрофилактиката** и връзката с общопрактикуващите лекари и РЗИ. В това направление НМЗМ има богат опит. През 2009-2010 г., когато в Европа избухна епидемия от морбили, а в България се разболяха 24 000 души, от които 24 починаха, екипи на РЗИ и ОПЛ, подпомогнати от здравните медиатори, успяха да поставят над 180 000 допълнителни дози ваксина срещу морбили, за да подпомогнат овладяването на епидемията. За своята работа в областта на вакцинопрофилактиката през 2017 г. НМЗМ беше отличена от Европейската комисия с второ място в конкурса „[Европейска здравна награда за НПО 2017 – промотиране на ваксинацията](#)“.

В периода 2010-2019 г. НМЗМ беше сред организаторите на **тринадесет национални срещи „Инициатива за здраве и ваксинопрофилактика“** под патронажа на Министерски съвет и парламентарната Комисия по здравеопазване. Срещите обединиха представители на Министерството на здравеопазването и други министерства и национални институции, професионални, съсловни организации, НПО и бизнеса около идеята, че именно партньорството на всички заинтересовани страни е пътят към постигане на по-добра профилактика и здраве за българските граждани.

От началото на 2020 г. здравните медиатори са на първа линия в борбата с пандемията от COVID-19, като непрестанно информират хората от уязвимите общности как да се предпазват от заразяване, разясняват противоепидемичните мерки, съдействат за връзката с ОПЛ и болници, придружават пациенти, подпомагат самотни хора в карантина. От началото на 2021 г. здравните медиатори осъществиха многобройни кампании за ваксиниране срещу COVID-19 в цялата страна. НМЗМ разработи собствени материали, информиращи хората за това какво е коронавирус, как да се предпазят от него и какви са ползите от това да си поставят ваксина срещу COVID-19. НМЗМ със собствени средства, с помощ от партньори осигури обучение на здравните медиатори от водещи специалисти епидемиолози, които да разяснят спецификите на заболяването и на ваксините и да намалят страховете от имунизация.